

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte: Timofti Vladimir

judcători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de avocatul Dogotari Danu în numele inculpatului Scutaru Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Scutaru Vasile XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX,
domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.08.2015 – 27.04.2018;

Instanța de apel: 29.05.2018 – 21.11.2018;

Instanța de recurs: 30.01.2019 – 25.06.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 27 aprilie 2018, Scutaru Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, cu încetarea cauzei din motivul expirării termenului de prescripție.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Scutaru Vasile cunoscând cu certitudine că certificatul de proprietate privată cu nr.671 perfectat pe numele cet. Scutaru Vasile, conține date neveridice privitor la existența patrimoniului Cântarul de la Fermă și falsul semnăturii primarului și că certificatul de proprietate privată cu nr.1524, perfectat pe numele lui Scutari Evdochia conține date neveridice privitor la existența patrimoniului Cântarul de la Fermă și falsul semnăturii primarului localității, precum și certificatul de proprietate privată cu nr.1527, perfectat pe numele Scutari Nicolai, conține date neveridice privitor la existența patrimoniului Cântarul de la Fermă și falsul semnăturii primarului localității, fapt adus la cunoștință la 25.12.2013, le-a deținut ilegal și având scopul de a beneficia de a încheia acte juridice, la 06.02.2015, intenționat s-a prezentat la Biroul notarial al notarului public

Eugenia Conoval, amplasat în or. Florești, str. Vasile Lupu, 48, unde le-a folosit la întocmirea contractului de vânzare cumpărare nr.906, în baza căruia i-a fost atribuit calitatea de vânzător.

Astfel, prin acțiunile sale Scutaru Vasile a comis infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative – *deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Scutaru Vasile, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care să fie achitat, invocând următoarele argumente:

- instanța contrar obligațiilor legale, prestabilite de art. 385 Cod de procedură penală, nu a constatat faptul că în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal;

- la baza sentinței fiind puse probele acuzări și anume declarațiile martorilor Rotari Nicolai, Zabica Aliona, Scutaru Vasile, Pîslăraș Victor, Culicov Anatolie și Grinevici Tatiana, probele analizate ne având careva suport legal. Pe cauză ne fiind întreprinse careva acțiuni în vederea stabilirii adevărului, dar a fost mers pe principiul poziției părții acuzării, astfel dând dovadă de o apreciere unilaterală a circumstanțelor cauzei și necalculând cu vehemență argumentele apărări. Reieșind din circumstanțele cauzei, coordonată cu probele existente, sentința de condamnare este bazată pe opinia proprie și preconcepută a instanței de judecată, care nu este argumentată și bazată pe un temei legal;

- în calitate de probatoriu la emiterea sentinței fiind puse probele sus menționate, la care instanța doar s-a expus asupra acestora, fără să argumenteze clar și explicit în ce măsură aceste probe denotă comiterea de către subsemnat a infracțiunii încriminate, fapt ce contravine normelor legale și creează o stare de incertitudine în privința faptului în ce măsură s-a examinat cauza penală;

- sentința este neîntemeiată din considerentul că componența infracțiunii prevăzută de art.361 alin. (1) Cod penal, este formală și se consumă din momentul săvârșirii tuturor sau cel puțin a unei acțiuni indicate la alin. (1) art. 361 Cod penal, fapt care în cazul din speță nu poate fi invocat data comiterii infracțiunii ca fiind 06.02.2015, or, subsemnatul și ceilalți coproprietari în baza certificatelor nominalizate au înregistrare la OCT Florești, dreptul de proprietate privată asupra cântarului de la Fermă încă în anul 2002;

- în învinuirea adusă subsemnatului se menționează că Scutaru Vasile cunoscând la data de 25.09.2013, că certificatele de proprietate privată nr.671, 1524 și 1527, conține date neveridice și semnătura primarului localității este falsă, a deținut ilegal și folosit la 06.02.2015, actele nominalizate la întocmirea contractului de vânzare cumpărare nr.906, însă instanța de judecată în nici un mod nu s-a expus asupra faptului că în raportul de expertiză nr.34-12-l-R-1032 din 13.02.2017, s-a stabilit că semnăturile primarului localității sunt veridice, prin urmare, pretinsa probă pe care se baza învinuirea a fost combătută, fapt ce

generează după sine achitarea subsemnatului privind comiterea infracțiunii încriminate, însă din motive necunoscute instanța de judecată a emis o sentință de condamnare. Respectiv, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că fapta subsemnatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(1) Cod penal. La fel, nu poate fi dovedită atât latura subiectivă a infracțiunii încriminate, deoarece latura subiectivă a infracțiunii în cauză se caracterizează prin intenție directă, fapt ce evită că nu a fost demonstrată, or, subsemnatul din anul 2012 era coproprietarul cântarului de la fosta fermă de lapte Lapte-Marfă, și nu era în nici un fel restrâns de dreptul de a decide soarta cotei sale părții, organul de urmărire penală invocând că încă în anul 2013, i-au adus la cunoștință lui Scutaru Vasile că acesta deține un certificat de proprietate privată fals, nu a intervenit în nici un mod pe parcursul a 2 ani de zile, în vederea restricționării ultimului de a-și înstrăina cota parte din bunul nominalizat anterior. Subliniind că pe cauză a fost scos de sub învinuirea privind comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin. (1) Cod penal, însă după reluarea urmăririi penale, chiar dacă nu au fost administrate careva probe noi, prezenta cauză penală a fost expediată în instanța de judecată cu rechizitoriu, motivul că în anul 2015, acesta a vândut cântarul nominalizat prezentând certificatul de proprietate falsă, fapt ce generează aluzia că dobândirea dreptului de proprietate în baza unui act fals nu ar constitui o infracțiune;

- organul de urmărire penală a prezentat date eronate privind activitatea subsemnatului în folosul colhoz "Dacia", deși de către ultimul a fost prezentat copia carnetului de muncă care contrazice cele indicate de către organul de urmărire penală;

- multitudinea de dubii apărute la partea apărării privind probarea învinuirii aduse lui Scutaru Vasile, nu poate fi înlăturată și nici nu puteau fi înlăturate, or, Scutaru nu a săvârșit infracțiunea imputată și chiar dacă nu a fost supus pedepsei penale, solicită de a fi achitat, or, în situația dată este recunoscută o persoană ce nu a comis o infracțiune, mai mult ca atât urmărindu-se scopul deposedării de cântar de la fosta fermă de marfă lapte și legitimarea ilegalităților comise de către SRL "Demeder Com" în persoana lui Rotari Nicolai, în cadrul tranzacției din 25.08.2008. Apelantul pe parcursul examinării cauzei, vina în comiterea infracțiunii încriminate nu a recunoscut, pe parcursul cercetării judecătorești nu au fost cercetate careva probe pertinente, concludente care ar demonstra vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii încriminate. Probele puse la baza învinuirii, demonstrează nevinovăția ultimului;

- acuzarea de stat a înaintat învinuirea nefondat, bazată pe niște presupuneri fără temei. Nu există fapta infracțiunii, iar instanța de fond nu a curmat abuzurile acuzatorului de stat, pronunțând o sentință de condamnare declarativă, ne argumentată prin interpretarea eronată a circumstanțelor cauzei, astfel fiind ilegală. În cadrul cauzei penale există o multitudine de

presupuneri și dubii, care nu au fost înlăturate pe parcursul ședințelor de judecată și nici nu pot fi înlăturate atât timp cât instanța de judecată în lipsa unor probe contrare, nu crede în cele declarate de Scutaru Vasile, analizând doar lucruri formale cum ar fi eventuala versiune de apărare în scopul eschivării de la răspundere. În urma tuturor circumstanțelor pronunțate, consideră că există toate temeiurile de a pronunța o sentință bazată pe lege, care ar rezulta din analiza multiaspectuală a materialelor cauzei penale în colaborare cu normele de drept.

3.1. La data de 01.08.2018 avocatul Muntean Sergiu în numele inculpatului a înaintat cerere de apel suplimentar prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi decizii prin care Scutaru Vasile să fie achitat, invocând următoarele argumente:

- în actul de învinuire este indicat faptul că inculpatul intenționat a prezentat Biroului notarial al Notarului public, Eugenia Conoval, certificatele de Proprietate privată al lui Scutaru Vasile, Scutaru Nicolai și Scutaru Evghenia cu conținutul neveridic, făcându-se alegație la ceea că la acel moment inculpatul cunoștea că semnătura primarului Gheorghe Rotundu de pe Certificatele nominalizate sunt falsificate, însă s-a folosit de ele;

- inculpatul niciodată nu a pledat pentru veridicitatea certificatelor nominalizate, în raportul de expertiză nr.34/12/l-R-1032 eliberat EEC a DTCEJ centru a CTCEJ al IGP al IVIAI 13.03.2017 a confirmat că semnăturile de la numele lui Rotundu Gheorghe cu anexele nr.671, 1524, 1527 sunt ale însuși Rotundu Gheorghe, subliniind că expertiza nu a fost efectuată având doar trei documente ca material de comparație, ci 34 de documente oferite de Primărie cu semnăturile din perioada 1999-2003 ale primarului Gheorghe Rotundu și altele de la Î.S. Registru și notari;

- tot în actul de învinuire din speță, fiind indicat că la data de 06.02.2015, intenționat inculpatul a prezentat Certificatele de Proprietate Privată sus-menționat cu conținut neveridic, deși organul de urmărire penală cunoștea cu certitudine că pentru prima dată a prezentat Certificatele de Proprietate privată indicate mai sus, ca probe în Judecătoria Florești, încă din ianuarie-februarie 2013, pe rând era în litigiu civil cu SRL "Demeder Corn" privind nulitatea unor acte, inclusiv și a certificatelor nominalizate. De asemenea, organul de urmărire penală cunoștea cu certitudine că la data de 14.02.2013 a fost încheiat și act juridic cu certificatul de proprietate privată nr.1524 a lui Scutaru Evdochia, la înstrăinarea cotei părți, la notarul Ion Conoval, originalul certificatului de moștenitor legal nr.1973 din 14.02.2013, de la care ultimul ulterior în 2013 a fost ridicat certificatul indicat mai sus pentru efectuarea expertizei grafoscopice a semnăturii fostului primar Gheorghe Rotundu. Prezentarea certificatului nominalizat notarului Ion Conoval încă în anul 2013, nu este de asemenea o prezentare sau folosință a unui document care se presupune că ar conține date neveridice. Astfel, ne fiind clar din care considerente este considerat prezentarea certificatului din 06.02.2015 de celelalte dăți, având în vedere că învinuirea adusă urmează să fie una concretă

și să releve circumstanțelor deținerii și folosinței certificatelor care se presupun a fi cu date neveridice, ci doar anumite aspecte selectiv alese;

- deja fiind prezentat în instanța de judecată certificatul de proprietate privată a lui Scutaru Evdochia precum și la notarul Ion Conoval la înstrăinarea în baza căreia a avut loc efectuarea expertizei grafoscopice în anul 2013, acest fapt nu a fost luat în considerație, după suspendarea cauzei penale;

- organul de urmărire penală nu a prezentat nici o probă argumentată la reluarea cauzei penale, dar nici nu a întreprins careva acțiuni la elucidarea faptului cine a falsificat semnătura primarului Gheorghe Rotundu, cum consideră organul de urmărire penală la acel moment că era;

- nu a fost pus sub sechestru cântarul, dacă tot se pretinde că cântarul în cauză nu aparține inculpatului, dar s-a creat situația care nu poate fi calificată altfel decât o provocare;

- în cadrul cercetării judecătorești, partea acuzării a invocat că Certificatul de Proprietate Privată cu nr.671 întocmit pe numele inculpatului în realitate îi aparține lui Scutaru Vasile, cu care inculpatul evident că nu este de acord, deoarece de către partea acuzării nu au fost prezentate nici o probă care ar confirma această pretinsă versiune, or, pentru a demonstra faptul că Certificatul nominalizat ar aparține în realitate unei alte persoane, de către partea acuzării urma a fi prezentat în instanța de judecată cel puțin un registru de evidență și eliberarea a Certificatelor de Proprietate privată sau a unui oricare alt act care ar demonstra cine trebuia să dețină acel certificat, ceea ce nu a fost făcut. La fel, subliniind că Certificatele de Proprietate privată aprobate prin ordinul Ministerului Justiției al RM nr.5 din 19.01.1994, nu conțin rubrici;

- probele cercetate de instanța de judecată se contrazic și anume că martorul Rotari Nicolai a luat lista deținătorilor cotei valorice de la Agenția de Privatizare din or. Soroca, deși materialele cauzei penale Rotari Nicolai a luat lista deținătorilor cotei valorice de la Asociația producătorilor agricoli "Teragronord" din or. Soroca, unde activează în total doar doi angajați. Astfel, din discuțiile cu angajații nominalizați, d-na M. Marchitan, aceasta i-a comunicat cum au ajustat împreună cu martorul Rotari Nicolai sumele și deținătorii cotelor valorice, precum și suma totală a bunurilor imobile procurate de SRL "Demeder Corn" din fostul colhoz "Dacia" din sat. Prajila;

- Mai mult ca atât, martorul Rotari Nicolai fără nici o adunare a deținătorilor de cote valorice, fără niciun document ilegal, a diminuat sumele de câteva ori costul bunurilor imobile procurate, inclusiv a fostei ferme de lapte marfă de la 2033340 lei la 531865 lei, iar organul de urmărire penală nu a prezentat nici un act ce ar împuternici perfectarea documentelor pentru privatizarea bunurilor imobile procurate de SRL "Demeder Corn" la 25.08.2008, cu atât mai mult la prețul diminuat. Totodată, deși Primăria com. Prajila în anul 2008 nu le-a eliberat proprietarilor de cote valorice nici un Certificat de Proprietate Privată, inclusiv titlul de proprietate pe cote valorice la ferme de lapte marfă aparte, secretara Primăriei și Consiliul Prajila în cadrul sentinței de judecată, la d-nul S. Caraman din noiembrie-decembrie 2014, sub

jurământ, fiind audiată ca martor, fiind persoana care a autentificat tranzacția din 25.08.2008, a declarat că nu a văzut absolut nici un document în afară de așa zisul contract de vânzare cumpărare și nici o anexă. Precum nu a fost scris nici un bon de consum, la primirea grâului-vânzarea cotei valorice. Or, în acea situație, fiind clar că grâul pentru folosirea cotei valorice, da nu vânzarea, exact ca pentru folosirea cotei funciare. Tot aici, menționând că bonul de consum a lui Scutaru Grigore, la primirea grâului, ulterior s-a adăugat și "moștenirea Evdochia" cu kilograme și suma, însă grâul Scutaru Grigore așa și nu l-a primit de la Rotari Nicolai, fapt ce confirmă ceea ce sentința de condamnare pe prezenta cauză penală are drept scop intentarea în timp ce era în litigiul civil SRL "Demeder Com", unde martorul Rotari Nicolai întrunește calitatea de administrator, prin urmare, depozițiile acestuia urmau a fi luate la baza adoptării sentinței contestate, deoarece ultimul este persoană interesată, iar prezenta cauză penală și sentință de condamnare pe numele acesteia, pe lângă deposedarea de bunul imobil (cântarul) nominalizat are drept scop și camuflarea ilegalităților comise de către martorii Rotari Nicolae, Zabica Aliona, Vartan Stela;

- potrivit materialelor cauzei penale și în prin plan depozițiile martorului Rotari Nicolai se pretind ca fiind veridice Certificatele de Proprietate Privată și anexele înregistrate cu data de 25.08.2008, deși întreprinderea SRL "Demeder Com" care a procurat bunurile imobile în baza acestor Certificate de Proprietate Privată, s-a adresat Direcția Economiei și Atragerea Investițiilor Florești cu un demers pentru eliberarea Certificatelor de Proprietate Privată a cotelor valorice din fostul colhoz Dacia la deținătorii Scutaru Vasile, Scutaru Evdochia și Scutaru Nicolae doar la 20.02.2013, adică după 4,5 ani. În contractul de vânzare cumpărare a cotelor valorice din anul 2008 există doar o singură semnătură a lui Rotari Nicolai și ștampila SRL "Demeder Com", fără a fi prezente și semnăturile celorlalte părți (vânzători), ceea ce evident generează dubii la veridicitatea contractului nominalizat. Cu referire la declarațiile martorului Rotari Nicolai, apelantul menționează că cântarul indicat niciodată nu a constituit parte a proprietății SRL "Demeder Com", iar instanța eronat a apreciat ca veridice declarațiile lui Rotari Nicolai și Zabica Aliona, cu atât mai mult că în dosar a pus răspunsurile de la Procuratura Generală în privința SRL "Demeder Com" și administratorul său, care are dosare penale "murdare" în Procuratura Florești, unde nici până în prezent nu au fost formulate răspunsuri clare cu referire la tranzacția din 25.08.2008;

- în cadrul cercetării judecătorești s-a observat că mărturiile martorului Zabica Aliona intră în contradicție cu materialele cauzei penale și anume aceasta a declarat că deținătorii cotelor valorice au cotă parte în bunurile colhozului "Dacia" și în cazul fermei lapte-marfă, figurează lista la toți proprietarii, însă conform listei eliberate de Primăria sat. Prajila, prezenți în dosar cotași au fost peste 1900 de persoane, iar nu 1400 cum indică martorul Zabica Aliona;

- Cu referire la declarațiile martorului Scutaru Vasile, apelantul indică asupra neclarității cine a semnat în lista vânzătorilor cotei părți pentru Scutaru Vasile care a scris numărul ordinar 1147, deoarece nici N. Rotari, nici organul de urmărire penală, cât și instanța de judecată nu a formulat un răspuns, cât și ne fiind clar cine a primit grâul, dacă se pretinde că a fost achitat de către SRL "Demeder Com" la procurarea cotei valorice a lui Scutaru Nicolae care e scris numărul ordinar 1147;

- instanța nu a luat în considerație și declarațiile martorului Pîslaraș Victor, care la acel moment era membru al comisiei de privatizare și care atrage atenția că a fost prezent ca martor de către partea acuzării, în cadrul căreia acesta a declarat în ședința de judecată că la întocmirea listei au fost admise omisiuni și erori de către comisia de privatizare inconștient și inclusiv și părinții inculpatului au rămas fără cota valorică, deși au activat în colhoz de la înființarea acestuia, iar dat fiind faptul că Pîslaraș Victor era angajat la SRL "Demeder Com" de mulți ani, după declarațiile date în instanța de judecată, aceasta a fost eliberată de N. Rotari. Specificând apelantul că la întrebarea acestuia martorului Grinevici Tatiana precum cui îi aparține semnătura din rubrica primarului din certificatele nominalizate, acesta a răspuns tranșant că a lui Rotundu Gheorghe;

- la înaintarea învinuirii pe cauză, și anume că Scutaru Vasile cunoscând la 25.09.2013 că certificatele de proprietate privată nr.671, 1524 și 1527 conțin date neveridice și semnătura primarului localității este falsă, a deținut ilegal și folosit la 06.02.2005, actele nominalizate la întocmirea contractului de vânzare cumpărare nr.906, însă instanța de judecată în nici un mod nu s-a expus asupra celui fapt că prin raportul de expertiză nr.34-12-l-R-1032 din 13.03.2017, s-a stabilit că semnăturile primarului localității sunt veridice, prin urmare, pretinsa probă pe care se baza învinuirea fiind combătută, fapt ce genera după sine achitarea lui Scutaru Vasile;

- în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art.361 alin. (1) Cod penal, nu poate fi dovedită atât latura subiectivă, cât și obiectivă a celor încriminate, deoarece latura subiectivă a infracțiunii în cauză se caracterizează prin intenție directă, fapt ce nu a fost dovedit, or, subsemnatul din anul 2002, era coproprietarul cântarului de la fosta fermă de lapte Marfă, și nu era în nici un fel restrâns de dreptul de a decide soarta cotei sale părți, ba mai mult, organul de urmărire penală, invocând că în anul 2013, i-au adus la cunoștință lui Scutaru Vasile că acesta deține un certificat de proprietate privată fals, nu a intervenit în niciun mod pe parcursul a 2 ani, în vederea restricționării ultimului de a-și înstrăina cota parte din bunul nominalizat anterior. Pe prezenta cauză Scutaru Vasile a fost scos de sub urmărirea penală, însă după reluarea urmăririi penale, chiar dacă nu au fost administrate careva probe noi, cauza a fost expediată în instanța de judecată, motivând că Scutaru Vasile a vândut cântarul nominalizat prezentând certificate de proprietate false, fapt ce generează aluzia că dobândirea dreptului de proprietate în baza unui act fals nu ar constitui o infracțiune. Totodată, organul de urmărire penală prezentând date eronate

privind activitatea lui Scutaru Vasile de muncă în folosul colhozului "Dacia" deși de către ultimul a fost prezentat copia carnetului de muncă care contrazice cele indicate de către organul de urmărire penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2018, apelul inculpatului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a reținut că, instanța de fond întemeiat l-a recunoscut vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate și-a găsit deplină confirmare prin probele acumulate pe cauză și anume: scrisoare eliberată de șeful Direcției Economiei și Atragere a investițiilor, prin care se certifică că Scutaru Vasile nu figurează în setul de materiale ce conține lista persoanelor care au dreptul la cota valorică, ca rezultat persoana în cauză nu i se poate elibera certificat de proprietate privată asupra cotei valorice (f.d.23,vol.I); certificate de proprietate privată cu anexă (f.d.24-30,Vol.I); extras din bunurile imobile din data de 11.05.2012 (f.d.31,vol.I); informație eliberată de Asociația Producătorilor Agricoli "Teragronord" (f.d.31,Vol.I); lista vânzătorilor cotei păți în bunurile comune privatizate sat. Prajila, r-nul Florești (f.d.92-120, vol. I); proces verbal de audiere a martorului Rotari Nicolae din data de 10.04.2013 (f.d. 121-122, vol. I); proces-verbal de audiere a martorului Zubica Aliona (f.d. 124-125,Vol.I); raport de expertiză nr.1692 din 15.07.2013 (f.d.10-13, Vol. II); raport de expertiză nr. 1693 din 18.07.2013 (f.d. 20-21, Vol. II); raport de expertiză nr.1694 din 16.07.2013 (f.d.29-31, voi. I); proces verbal de comunicare a raportului de expertiză nr. 31.07.2013 (f.d.32, Vol. II); proces verbal de comunicare a raportului de expertiză din 21.08.2013 (f.d. 33, vol. II); informație eliberată de Inspectoratul de Poliție Florești prin care se certifică că Scutaru Vasile a activat în colhozul din r-nul Florești, în funcție de ajutor a contabilului șef și economist șef din 11.01.1982 până la 20.02.1992. A satisfăcut serviciul militar prin contractul din 25.04.1992 până la 05.06.2001 și a fost eliberat din serviciul militar în legătură cu stare de sănătate.

Astfel, instanța de apel a statuat că, din conținutul probelor sus menționate, este corectă soluția primei instanțe privind emiterea unei soluții de condamnare a lui Scutaru Vasile, deoarece din probele examinate în prima instanță și verificate în instanța de apel s-a stabilit cu certitudine circumstanțele expuse în prima parte a învinuirii și anume informația neveridică din certificatul nr. 671 perfectat pe numele lui Scutaru Vasile, la fel informația neveridică din certificatul nr.1524 perfectat pe numele lui Scutari Evdochia și la fel informația neveridică din certificatul de proprietate privată nr. 1527 perfectat pe numele lui Scutari Nicolai.

Pe parcursul examinării probelor s-a stabilit cu certitudine faptul, că persoanele sus menționate nu dețin în proprietate "Cântarul de la Fermă" indicat în contractul de vânzare-cumpărare nr.906. În calitatea lor de probe

pertinente, concludente și utile în acest sens, instanța a menționat că potrivit informației Direcției Economice și Atragere a Investițiilor (f.d. 23, vol. 1) din care se stabilește, că Scutaru Vasile 1960 a. n., nu figurează în setul de materiale ce conține lista persoanelor care au dreptul la cotă valorică, informație care coroborează cu informația Inspectoratului de Poliție Florești prin care se certifică că Scutaru Vasile a activat în colhozul din r-nul Florești, în funcție de ajutor a contabilului șef și economist șef din 11.01.1982 până la 20.02.1992, tot el a satisfăcut serviciul militar prin contractul din 25.04.1992 până la 05.06.2001 și a fost eliberat din serviciul militar în legătură cu stare de sănătate. La fel, la acest capitol urmează a menționa despre certificatul de proprietate privată nr.1300 din 22.08.2008 și anexa (f.d.24,25 vol. I) prin care se confirmă structura cotei părți valorice a lui Scutari Nicolai în care nu este indicată drept cotă valorică "Cântar de la Fermă" ca bun determinat generic sau drept cotă parte în acest bun, mai mult ca atât din materialele cauzei se confirmă cotă parte de 0,002500 % din patrimoniul întreprinderii agricole kolhozul "Dacia", tot în susținerea acestei părți a învinuirii se admite și în calitatea lor de probă certificatul de proprietate privată nr.753 din 22.08.2008 și anexa (f.d.26,27 vol. I) prin care se confirmă structura cotei părți valorice a lui Scutari Evdochia în care nu este indicată drept cotă valorică "Cântar de la Fermă" drept bun determinat generic sau cotă parte în acest bun. Datele false incluse în certificatele sus menționate se mai confirmă și prin înscrisurile examinate (f.d.92-120, vol.I), conform cărora se identifică cota parte a lui Scutari Evdochia din patrimoniul întreprinderii agricole de 0,000754 % fără mențiuni despre "Cântarul de la Fermă" informație ce coroborează cu lista vânzărilor, cotei-părți în bunurile comune privatizate în s. Prajila.

Urmează a fi susținută și alt punct al învinuirii aduse lui Scutaru Vasile în partea ce ține de semnăturile primarului incluse în aceste certificate și drept confirmare a acestei părți a învinuirii, instanța susține poziția primei instanțe, care a admis în calitatea lor de probe pertinente concludente și utile în acest sens rapoartele de expertiză nr.1694 din 16.07.2013 (f. d. 29-31, vol. I); nr.7403 din 04.08.2015 (f. d. 192-194 vol. II) și nr.7404 din 04.08.2015 (f. d. 200-202, vol. II) conform cărora se confirmă semnătura ce nu aparține primarului Rotundu Gheorghe în certificatele de proprietate nr. 671, nr.1524 precum și nr.1527.

La acest capitol instanța de apel a respins argumentele apelului în sensul casării sentinței în care se face trimitere la raportul de expertiză nr.34/12/l-R-1032 din 13.03.2017 drept confirmare a veridicității semnăturii lui Rotundu Gheorghe și nu anume pe motiv de pertinentă și concludentă a probei date.

Apărarea și-a expus dezacordul cu rapoartele de expertiză nr.1694 din 16.07.2013 (f. d. 29-31, vol. I); nr.7403 din 04.08.2015 (f. d. 192-194 vol. II) și nr.7404 din 04.08.2015 (f. d. 200-202, vol. II) conform cărora se confirmă semnătura ce nu aparține primarului Rotundu Gheorghe în certificatele de proprietate nr. 671, nr.1524 precum și nr.1527, însă exprimând dezacordul și respingând probele date, a solicitat o expertiză în baza art.148 Cod de

procedură penală, care conform normei procesuale este una suplimentară sau repetată, iar reieșind din conținutul normei procesuale, această expertiză este dispusă în cazul în care sortită să expună unele contradicții sau neclarități pe când expertizele efectuate la etapa urmăririi penale nu conțin neclarități sau contradicții și sunt unele veridice, deoarece au fost întocmite la etapa incipientă a urmăririi penale fără a dispune de posibilități pentru a schimba direcția organului de urmărire penală.

Anume din aceste considerente instanța de apel a considerat pertinentă și utilă în cauza dată expertiza efectuată în cadrul urmăririi penale nr.1694 din 16.07.2013 (f. d. 29-31, vol. I); nr.7403 din 04.08.2015 (f. d. 192-194 vol. II) și nr.7404 din 04.08.2015 (f. d. 200-202, vol. II) și nu raportul de expertiză solicitat și achitat de Scutaru Vasile, cu atât mai mult concluziile din expertizele efectuate în cadrul urmăririi penale coroborează în tot cu materialele cauzei penale.

Instanța de apel a respins argumentele apelului privind necesitatea admiterii în calitate de probe a declarațiilor date de martori în instanța de fond, deoarece aceste declarații expun unele circumstanțe ale procesului de privatizare a colhozului "Dacia" dar nu confirmă dreptul de proprietate a lui Scutaru Vasile, Scutari Evdochia și Scutari Nicolai asupra "Cântarului de la Fermă" și la fel din aceste declarații nu se identifică scoaterea acestui cântar din întregul complex supus privatizării și privatizarea lui în exclusivitate de Scutaru Vasile sau de altele două persoane cum ar fi Scutari Evdochia și Scutari Nicolai.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 18 ianuarie 2019, în termen, declară recurs ordinar avocatul Dogotari Danu în numele inculpatului Scutaru Vasile, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei și a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul sa fie achitat.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) și 8) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- în acțiunile recurentului Scutaru Vasile lipsesc cu desăvârșirea elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, ori materialul probator existent la dosar nu denotă existența obiectului material, cât și a laturii subiective a infracțiunii respective;

- materialele dosarului penal atestă cu certitudine faptul că semnăturile primarului localității Rotundu Gheorghe de pe certificatele de proprietate privată asupra cotelor-părți valorice (cu anexele corespunzătoare) nr. 671, 1524 și 1527 nu poartă careva semne de falsificare și au fost executate de însăși primarul Rotundu Gheorghe;

- la materialele cauzei este anexat raportul de expertiză grafoscopică repetată cu nr. 34/12/1-R-1032 din 13.03.2017, întocmit de către Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al IGP al MAI, potrivit căruia semnăturile de la numele lui Rotundu Gheorghe, plasate în rubrica "Primarul localității / Semnătura" din anexele la certificatele de proprietate privată cu nr. 671, 1524, 1527 eliberate pe numele lui Scutaru Vasile Nicolae, Scutaru

Evdochia Nicolaevna și Scutaru Nicolae Gherghivici (care potrivit actului de învinuire s-au presupus a fi falsificate), au fost executate de însuși cet. Rotundu Gheorghe, al cărui mostre de semnături / scris au fost prezentate;

- expertizele judiciare au fost efectuate cu grave încălcări procesuale;

- cea de a treia expertiza grafoscopică cu nr. 1694 din 16.07.2013, efectuată Direcția tehnico-criminalistică și expertize judiciare Nord din cadrul Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare al IGP al MAI asupra certificatului de proprietate privată deținută de Scutari Evdochia, din coincidență sau nu, la fel a fost întocmită de către expertul judiciar A. Tenchiu și de asemenea într-un termen restrâns (vol.2, f.d. 29-31), motiv din care recurentul nu a recunoscut din start rezultatele consemnate în aceasta și a solicitat pe întreaga perioadă a urmăririi penale, desfășurarea unei contraexpertize grafoscopice, cereri care au fost însă respinse la acel moment atât de către organul urmărire penală, cât și de instanța de judecată (ordonanțele și încheierile de respingere a cererilor privind efectuarea expertizei sunt anexate la materialele dosarului);

- expertiza judiciară grafoscopică repetată cu nr. 34/12/1-R-I 032 din 13.03.2017 (vol. 3, f.d. 181-186), întocmită de către Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare al IGP al MAI la demersul instanței de judecată, a fost elaborată în strictă corespundere cu prevederile legislației în vigoare și cel mai important- nu a fost contestată ulterior de nici un participant la proces;

- inculpatul în momentul înstrăinării cotelor - părți valorice din bunul imobil - cântarul de la fermă, nu cunoștea și nici nu putea să cunoască faptul că certificatele de proprietate privată cu nr. 671, 1524, 1527 ar putea fi falsificate, fiindcă acesta, împreună cu familia sa, a deținut titlul de proprietar asupra cotelor respective începând cu anul 2002 și până în 2015 (drept oficial înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial și la Agenția de Privatizare Soroca), iar dreptul său de proprietate nu a fost restrâns pentru acea perioadă în nici un mod nici de către OUP și nici de către alte autorități competente;

- inculpatul a fost pentru toată perioada respectivă încrezut de faptul că este îndreptățit să dețină certificatele de proprietate privată sus - menționate fiindcă a lucrat și a fost membru al colhozului "Dacia" din sat. Prajila r-nul Florești începând cu 11 ianuarie 1982 și până la 20 februarie 1992, fapt confirmat prin carnetul de muncă anexat de către acesta la materialele dosarului și care vine în disconcordanță cu argumentele prezentate de către acuzare în instanța de judecată, potrivit cărora, inculpatul n-ar fi activat în colhozul respectiv și n-ar fi avut dreptul la cotă-valorică;

- din actele prezentate de către acuzare, rezultă ca doar Scutaru Vasile Nicolae nu a fost inclus în lista deținătorilor de cote-valorice, pe când Scutari Evdochia Nicolaevna și Scutari Nicolai Gheorghivici, ai căror certificate de proprietate privată de asemenea se invocă că ar fi false, au fost propriu-zis înscriși în lista respectivă și au avut dreptul la cota valorică. Respectiv, prin hotărârile instanțelor de fond, Scutari Evdochia Nicolaevna și Scutari Nicolai Gheorghivici sunt practic lipsiți ilegal de dreptul său de proprietate privată,

fapt ce contravine legislației civile naționale și inclusiv art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția CEDO;

- la judecarea cauzei, instanțele judecătorești de nivel inferior, au pus la baza deciziilor o serie de probe nepertinente, inadmisibile și inclusiv - eronate (a se vedea vol.2, f.d. 111-112, unde de către OUP a fost prezentat un "așa zis" act (forma 14) în care a fost indicat greșit precum că recurentul Scutaru Vasile Nicolae a activat în cadrul colhozului până în anul 1987, deși conform carnetului de muncă anexat la fel la materialele dosarului, se poate constata cu certitudine că acesta a activat de fapt până la 20.02.1992), ignorând cu totalitate alte probe prezente la materialele cauzei ce demonstrează cu certitudine nevinovăția inculpatului.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, pledând pentru declararea inadmisibilității acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

8. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Inculpatul invocă în recursul declarat temei de drept prevăzut de pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului,

instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Conform art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat și de recurent, și-a găsit confirmarea în cauza dată, sub aspectul că „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*”, din următoarele considerente.

Astfel, Colegiul lărgit reține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile inculpatului și avocatului acestuia, în care s-a indicat că:

„sentința este neîntemeiată din considerentul că componenta infracțiunii prevăzută de art.361 alin. (1) Cod penal, este formală și se consumă din momentul săvârșirii tuturor sau cel puțin a unei acțiuni indicate la alin. (1) art. 361 Cod penal, fapt care în cazul din speță nu poate fi invocat data comiterii infracțiunii ca fiind 06.02.2015, or, subsemnatul și ceilalți coproprietari în baza certificatelor nominalizate au înregistrare la OCT Florești, dreptul de proprietate privată asupra cântarului de la Fermă încă în anul 2002;

organul de urmărire penală a prezentat date eronate privind activitatea subsemnatului în folosul colhozului "Dacia", deși de către ultimul a fost prezentat copia carnetului de muncă care contrazice cele indicate de către organul de urmărire penală;

inculpatul niciodată nu a pledat pentru veridicitatea certificatelor nominalizate, în raportul de expertiză nr.34/12/l-R-1032 eliberat EEC a DTCEJ centru a CTCEJ al IGP al IVIAI 13.03.2017 a confirmat că semnăturile de la numele lui Rotundu Gheorghe cu anexele nr.671, 1524, 1527 sunt ale însuși Rotundu Gheorghe, subliniind că expertiza nu a fost efectuată având doar trei documente ca material de comparație, ci 34 de documente oferite de Primărie cu semnăturile din perioada 1999-2003 ale primarului Gheorghe Rotundu și altele de la Î.S. Registru și notari;

tot în actul de învinuire din speță, fiind indicat că la data de 06.02.2015, intenționat inculpat a prezentat Certificatele de Proprietate Privată susmenționat cu conținut neveridic, deși organul de urmărire penală cunoștea cu certitudine că pentru prima dată a prezentat Certificatele de Proprietate privată indicate mai sus, ca probe în Judecătoria Florești, încă din ianuarie-februarie 2013, pe rând era în litigiu civil cu SRL "Demeder Corn" privind nulitatea unor acte, inclusiv și a certificatelor nominalizate. De asemenea, organul de urmărire penală cunoștea cu certitudine că la data de 14.02.2013 a fost încheiat și act juridic cu certificatul de proprietate privată nr.1524 a lui Scutaru Evdochia, la înstrăinarea cotei părți, la notarul Ion Conoval, originalul certificatului de moștenitor legal nr.1973 din 14.02.2013, de la care ultimul ulterior în 2013 a fost ridicat pentru efectuarea expertizei grafoscopice a semnăturii fostului primar Gheorghe Rotundu. Prezentarea certificatului nominalizat notarului Ion Conoval încă în anul 2013, nu este de asemenea o prezentare sau folosință a unui document care se presupune că ar conține date neveridice. Astfel, ne fiind clar din care considerente este considerat prezentarea certificatului din 06.02.2015 de celelalte dați, având în vedere că învinuirea este adusă urmează să fie una concretă și să releve circumstanțelor deținerii și folosinței certificatelor care se presupun a fi cu date neveridice, ci doar anumite aspecte selectiv alese;

deja fiind prezentat în instanța de judecată certificatul de proprietate privată a lui Scutaru Evdochia precum și la notarul Ion Conoval la înstrăinarea în baza căreia a avut loc efectuarea expertizei grafoscopice în anul 2013, acest fapt nu a fost luat în considerație, după suspendarea cauzei penale;

organul de urmărire penală nu a prezentat nicio probă argumentată la reluarea cauzei penale, dar nici nu a întreprins careva acțiuni la elucidarea faptului cine a falsificat semnătura primarului Gheorghe Rotundu, cum consideră organul de urmărire penală la acel moment că era;

nu a fost pus sub sechestru cântarul, dacă tot se pretinde că cântarul în cauză nu aparține inculpatului, dar s-a creat situația care nu poate fi calificată altfel decât o provocare;

probele cercetate de instanța de judecată se contrazic și anume că martorul Rotari Nicolai a luat lista deținătorilor cotei valorice de la Agenția de Privatizare din or. Soroca, deși materialele cauzei penale Rotari Nicolai a luat lista deținătorilor cotei valorice de la Asociația producătorilor agricoli "Teragronord" din or. Soroca, unde activează în total doar doi angajați. Astfel, din discuțiile cu angajații nominalizați, d-na M. Marchitan, aceasta i-a comunicat cum au ajustat împreună cu martorul Rotari Nicolai sumele și deținătorii cotelor valorice, precum și suma totală a bunurilor imobile procurate de SRL "Demeder Corn" din fostul colhoz "Dacia" din sat. Prajila;

în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art.361 alin. (1) Cod penal, nu poate fi dovedită atât latura subiectivă, cât și obiectivă a celor încriminate, deoarece latura subiectivă a infracțiunii în cauză se caracterizează prin intenție directă, fapt ce nu a fost dovedit, or, subsemnatul din anul 2002, era coproprietarul cântarului de la fosta fermă de lapte Marfă, și nu era în nici un fel restrâns de dreptul de a decide soarta cotei sale părți, ba mai mult, organul de urmărire penală, invocând că în anul 2013, i-au adus la cunoștință lui Scutaru Vasile că acesta deține un certificat de proprietate privată fals, nu a intervenit în niciun mod pe parcursul a 2 ani, în vederea restricționării ultimului de a-și înstrăina cota parte din bunul nominalizat anterior. Pe prezenta cauză Scutaru Vasile a fost scos de sub urmărirea penală, însă după reluarea urmăririi penale, chiar dacă nu au fost administrate careva probe noi, cauza a fost expediată în instanța de judecată, motivând că Scutaru Vasile a vândut cântarul nominalizat prezentând certificate de proprietate false, fapt ce generează aluzia că dobândirea dreptului de proprietate în baza unui act fals nu ar constitui o infracțiune. Totodată, organul de urmărire penală prezentând date eronate privind activitatea lui Scutaru Vasile de muncă în folosul colhoz "Dacia" deși de către ultimul a fost prezentat copia carnetului de muncă care contrazice cele indicate de către organul de urmărire penală."

În acest sens Colegiul lărgit menționează, că instanța de apel în decizia atacată nu s-a expus asupra acestor argumente, limitându-se doar în a indica că versiunea de apărare a inculpatului expusă în cererea de apel și susținută în cadrul ședinței de judecată, nu este consolidată de suport normativ și prin aceasta se urmărește eludarea răspunderii penale, fapt ce este apreciat de către instanța de recurs drept o motivare superficială și insuficientă.

Astfel, Colegiul lărgit consideră, că instanța de apel nu a ținut cont de practica judiciară constantă, care menționează, că partea descriptivă a deciziei se începe cu expunerea succintă a faptelor de săvârșirea cărora inculpatul este declarat vinovat sau a învinuirii sub care a fost pus, apoi se expune fondul apelului, conținutul solicitărilor părților participante în ședința judiciară, argumentele suplimentare. În continuare în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Colegiul penal reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei* (2003) §37, *Kuznetsov și alții c. Rusiei* (2007) §85).

Colegiul lărgit mai invocă că la pronunțarea asupra motivelor din apel, instanța de apel urmează să țină cont de jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16 februarie 2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

De asemenea, Colegiul lărgit reține că, instanța de apel într-un mod superficial, fără o motivare argumentată, s-a expus printr-o simplă frază că expertiza suplimentară sau repetată efectuată la solicitarea apărării nu este sortită să expună unele contradicții sau neclarități, dat fiind faptul că, expertizele efectuate la etapa urmăririi penale nu conțin neclarități sau contradicții și sunt unele veridice, deoarece au fost întocmite la etapa incipientă a urmăririi penale fără a dispune de posibilități pentru a schimba direcția organului de urmărire penale, or, potrivit art. 8 alin. (3), 24 alin. (2), 325 alin. (1), 389 alin. (2), art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, prevăd că instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează doar în favoarea inculpatului.

Astfel, instanța de recurs ține să menționeze că, potrivit Raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-1032 din 13.03.2017 s-a stabilit că semnăturile de la numele lui Rotundu Gheorghe, plasate la rubrica „Primarul localității/Semnătura” din anexele cu nr. 671, 1524, 1527 la Certificatele de proprietate privată eliberate pe numele lui Scutaru Vasile Nicolae, Scutaru Evdochia Nicolaevna, Scutari Nicolae Gheorghievici, în litigiu, au fost executate de însuși cet. Rotundu Gheorghe, ale cărui mostre de semnături/scrise au fost prezentate (f. d. 181 – 186, vol. III).

Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare urmau să dea o apreciere justă a acestui raport de expertiză grafoscopică, efectuarea căruia a fost solicitată prin intermediul instanței de judecată, elaborat în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, rezultatul căruia nu a fost contestat ulterior de niciun

participant la proces, fapt ce presupune că partea acuzării a fost de acord cu concluzia emisă de către expert.

Totodată, Colegiul penal lărgit atestă că, instanțele ierarhic inferioare nu au făcut o analiză juridică a elementelor infracțiunii incriminate inculpatului, or, urma să se stabilească inclusiv, cu certitudine, prezența laturii subiective ce se caracterizează prin *intenție directă*, a făptuitorului de a deține sau folosi documentele oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligațiuni.

Or, nu s-a stabilit dacă inculpatul la momentul înstrăinării cotelor – părți valorice din bunul imobil – cântarul de la fermă, cunoștea cu certitudine despre faptul că certificatele de proprietate privată cu nr. 671, 1524, 1527 ar putea fi falsificate deoarece, ordonanța organului de urmărire penală privind începerea urmăririi penale, care potrivit acuzării a fost prezentată inculpatului la data de 25 septembrie 2013, nu poate constitui un act care ar constata caracterul fals al certificatelor de proprietate privată, or, falsul în acte poate fi constatat în baza unor expertize și doar printr-o hotărâre definitivă a instanței de judecată.

Mai mult ca atât, *instanțele au ignorat să dea o apreciere ordonanței privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală din 15 noiembrie 2013 potrivit căreia Scutaru Vasile a fost scos integral de sub urmărirea penală din motivul lipsei în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal* (f. d. 122 – 124, vol. II), precum și temeiurilor de anulare a acesteia și de reluare a procesului penal.

La fel, Colegiul penal lărgit atestă o totală lipsă de motivare juridico-penală a deciziei instanței de apel asupra consecințelor ce îi vizează pe Scutari Evdochia și Scutari Nicolai, ai căror certificate de proprietate privată de asemenea se invocă că ar fi false, or, nimeni nu a contestat faptul precum că ultimii sunt înscriși în lista deținătorilor de cote-valorice și au avut dreptul la cota valorică. Astfel, instanțele ierarhic inferioare au pus neargumentat la îndoială dreptul de proprietate privată al acestora, fapt ce contravine legislației naționale și Convenției CEDO.

Astfel, reieșind din cele expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către avocatul Dogotari Danu în numele inculpatului, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță de apel în alt complet de judecători, iar la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să verifice dacă în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal sau în speță există raporturi de ordin civil, să dea răspuns la toate argumentele invocate în cererile de apel, să dea o apreciere tuturor probelor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Reieșind din cele sus-menționate, Colegiul conchide că erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel, nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, și, ținând cont de faptul, că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată

urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Dogotari Danu în numele inculpatului Scutaru Vasile, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 noiembrie 2018 privind-l pe **Scutaru Vasile XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la **19 iulie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor